

דליפת הנפט: המשרד להגנת הסביבה ידרוש מקצא"א 111 מיליון שקל פיצוי

אם יושג הסדר הפיצוי, פירוש הדבר הוא שזרוע אחת של המדינה תעביר את התשלום לזרוע אחרת. לפי הערכה, על שטח של כאלף דונם, נגרם נזק של 80% עד 100% למערכת האקולוגית

06:15 13.05.2015 [צפיר רינת](#)

המשרד להגנת הסביבה מתכוון לדרוש מחברת קצא"א לשלם פיצוי בסך 111 מיליון שקלים על הנזק שנגרם לשמורת הטבע עברונה מדליפת הנפט בערבה לפני כחצי שנה. רוב התשלום הוא על הנזקים למערכת האקולוגית בשמורה עצמה. אם אכן יושג הסדר על תשלום כזה, משמעות הדבר היא שזרוע אחת של המדינה (קצא"א היא חברה ממשלתית) תעביר לזרוע אחרת פיצוי על נזק שהשפיע במידה רבה גם על הציבור המטייל במקום ומתגורר באזור.

לאחר הדליפה החל אגף כלכלה במשרד להגנת הסביבה בהערכה כספית של הנזקים, בסיוע חברת תבור כלכלה ופיננסים והכלכלן הסביבתי פרופ' ניר בקר. העבודה עדיין לא הושלמה, אך היא כבר הוצגה לדרגי הניהול הבכירים במשרד ותובא לדיון במנהלת השיקום של עברונה, שאותה הקימה הממשלה.

לפי הערכה זו, גודל הפיצוי שיש לדרוש מקצא"א הוא 111 מיליון שקלים: 83 מיליון שקלים מהם על נזקים אקולוגיים לשירותים השונים שמקבל הציבור והמערכת הטבעית מהשמורה, ו-11 מיליון שקלים פיצוי על נזק שנגרם מזיהום שיצרו 1,500 מטרים מעוקבים של נפט שהתאדו על פי ההערכה לאוויר. יתרת הסכום נועדה לכמה פעולות נוספות, בין היתר ניטור ומעקב אחרי הזיהום בשמורה. מהניתוח עולה עוד שקצא"א תידרש לשלם גם עבור הביקור המוטס של ראש הממשלה בנימין נתניהו באזור כדי לסקור את היקף הזיהום, שעלותו נאמדת ב-58 אלף שקלים (עלות שעתיים טיסה במסוק יסעור).

הערכת הנזק האקולוגי התבססה על ההנחה שבמעגל הליבה של הדליפה, על שטח של כ-1,100 דונם, נגרם נזק של 80% עד 100% למערכת האקולוגית. במעגל רחב המקיף את שאר שטחי השמורה, הנזק מוערך ב-5%. כדי לכמת כספית נזקים אלו נעשתה הערכה נוספת על פי שיטות כלכליות המקובלות בעולם. המשרד מודה שיש קושי בכימות מדויק של נזקים אלו ולכן הוא התבסס על הערכות שמרניות על היקפו.

מהמסמך של המשרד עולה שב-15 השנים האחרונות היו 15 אירועים של דליפת נפט או דלק מהצינורות של קצא"א. רק בחלק מהמקרים החלו תהליכי איכפה. כמו כן מתברר כעת שדליפת הנפט הגדולה ביותר היתה בשמורת עברונה ב-1975, אז דלפו 9,000 מטרים מעוקבים של נפט, כמעט כפול מכמות הדליפה האחרונה.

בעקבות דליפת הנפט הוגשו על ידי קבוצות אזרחים בקשות לבתי משפט לאשר כמה תובענות ייצוגיות נגד קצא"א על הנזקים שנגרמו. קביעת הסדר של המשרד להגנת הסביבה עם קצא"א לתשלום עשויה להביא למצב שבתי משפט לא יחייבו את החברה בתשלום נוסף במקרה של תביעות ייצוגיות. במקרה כזה תישלל מהציבור האפשרות לקבל פיצוי ישיר על נזקים.

עד כה מימנה חברת קצא"א את פעולות הניקוי והטיפול בשטח השמורה שנפגע. הסכום הכולל שהוציאה או התחייבה להוציא הוא 30 מיליון שקלים. המשרד להגנת הסביבה ממשיך בימים אלה בחקירת הדליפה ועדיין לא גיבש מסקנות בעניין.

מקצא"א נמסר בתגובה: "החברה פעלה רבות עד כה לשיקום עברונה ותמשיך לעשות זאת בתיאום ובהנחיית הגורמים הרלבנטיים".